

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriafly-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hónap . . . 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Mit akarnak az osztrákok?

Nap-nap után érkeznek hírek, melyek arról szólnak, hogy az osztrák parlamentnek ma ez, holnap a másik pártja konferenciázik és tiltakozik az úgynevezett császár paragrafus alapján életbeléptetett kiegyezési törvények ellen.

Sem a németeknek, sem a cseheknek nem tetszik ez az új kiegyezés, mert szerintük nem oly kedvező az osztrák érdekeknek, mint a milyenek a megelőzőek voltak.

Minthogy pedig az osztráknak semmi sem tetszik, a mi Magyarországnak jobban kedvez, mint a régi; hát egyre-másra tartják a titkos, vagy a nyilvános konventikulumokat, a melyeknek az a céljuk, hogy ennek a kiegyezési törvénynek az érvényét kétségessé tegyék.

Ezt meg olyképp látják elérhetőnek, ha az összehívandó Reichsrath útján elvetetik az összes kiegyezési törvényeket.

Már, hogy aztán ez a gyakorlatban miképpen fog megtörténni, arról a pártgyűlésekről szóló tudósítások és a hozott tiltakozó határozatok nem beszélnek.

Ugy látszik, hogy az osztrákok egyáltalán nem respektálják azt a császárparagrafust, a melynek alapján a két állam között megkötött kiegyezést tartalmazó törvényeket életbe léptették. És most már a Reichsrathba helyezik minden reményöket, elvárva, hogy ez a funkcionálni éppen nem akaró törvényhozó testület egyszerűen a papírkosárba dobja azokat a törvényeket, a melyeket éppen azért léptettek életbe azzal a kényszer-paragrafussal, mert a tisztelt Reichsrathnak nem tetszett azokkal érdemileg foglalkozni.

Nem tudjuk, mi eredménye lesz ennek a legújabb agitációnak, — a melynek éle ismét csak Magyarország ellen irányul — egyet azonban tudunk és ez az, hogy ez az agitáció, esetleg pedig a Reichsrath — ha sikerül azt működésbe hozni, Magyarországnak éppenséggel nem árthat s csak arra vezethet, hogy Magyarország valósággal is keresztül vigye azt a jogi állapotot, a mely a teljes gazdasági függetlenségben csúcsosodik ki.

Hogy a németeknek vagy cseheknek nem tetszenek a most életbeléptetett kiegyezési törvények, azt ezek az urak egyáltalán nem titkolják, sőt eléggé nyíltan megmondják ennek az okát is.

Ez pedig az, hogy ezekben a törvényekben az a kapcsolat, mely a két állam gazdasági életét összefogta, odáig tagítatott, hogy csak éppen az új kiegyezés hatályának megszűnte várandó be arra, hogy Magyarország a maga gazdasági életét teljesen függetlenítse az osztrák államétól.

Ez esetben Magyarország megszűnne osztrák tartomány lenni s Ausztria elvesztené itt a piacait a maga kereskedelmi és ipari terményeire nézve.

Ugy kell lenni, hogy ugy a németek, mint a csehek még a szellőjétől is félnek a magyar gazdasági önállóságnak és mert kezdik észre venni, hogy ezekből a kiegyezési törvényekből rájuk nézve veszedelmes szellő árad ki, hát most már ugyan azt a Reichsrathot akarják akcióba léptetni, a mely — mikor módja lett volna — egyáltalán nem kívánt a kiegyezés ügyével foglalkozni. És éppen ennek lett az az eredménye, hogy az osztrák kormány a Magyarországgal megkötött kiegyezést a császár paragrafussal volt kénytelen életbeléptetni.

Ez az aditáció, még ha tényleg lesz is valami komoly eredménye — minket egyáltalán nem félemlít meg.

A mi sajtáságos helyzetünkben, a melyben Ausztriával állunk — az az eset, ha a császár paragrafussal életbe léptetett kiegyezési törvénynek a hatálya bármilyen módon is megszüntethető volna, — reánk nézve nem tartalmazhat veszedelmet, sőt ellenkezőleg mi örvendünk annak legjobban, mert most már nem arról lehetne többé szó, hogy köztünk a régi kapcsolat állítás-sék helyre, hanem ezzel is csak egy lépést tennénk az érdekeinknek egyedül megfelelő gazdasági külön válás felé.

Agy kell lenni, hogy az Ausztriában agitáló politikai pártok ezzel egyáltalán nincsenek tisztában és valami olyan dologban reménykednek, a mit pedig egyáltalán el nem érhetnek.

Alapos tévedésben vannak, ha azt hiszik, hogy a most életbeléptetett kiegyezési törvényeknek az elvetése esetén Magyarországgal rájuk nézve a mostaninál kedvezőbb kiegyezést létesíthetnek.

Azzal mi legalább tisztában vagyunk, hogy egy újabb kiegyezést már csak a gazdasági önállóság gyakorlati keresztülvitele mellett vehetünk célba és létesíthetünk, mint a melyre a jogot

most már kifejezetten fenntartottuk és elismertettük Ausztriával is.

Ez az oka tehát annak, hogy mi az osztrákok újabb agitációjától nemcsak nem félünk, sőt szinte kívánjuk, hogy sikere legyen.

Politikai hírek.

A miniszterelnök útja. Széll Kálmán miniszterelnök, ki vakációját megszakítva, két napon át Budapesten tartózkodott, szerdán visszatért Rátótira. A miniszterelnökkel együtt ment Hazay István titkár, minthogy Széll Kálmán a szünet alatt is folytonosan elintézi az ügyeket titkárja segítségével.

A kiegyezés ellen. Bécsből értesítenek, hogy a többi pártok tiltakozó nyilatkozataihoz a legközelebbi napokban az alkotmányhiány nagybirtokosság is csatlakozik, mely nemcsak a Magyarországgal való kiegyezésnek a 14. §. útján oktrojálása ellen, hanem a politikai helyzettel szemben általában állást foglal.

„Minden fokozatban.”

— A mócsai emberkinzás ügye. —

A belügyminiszter, — mint a „M—g.” írja — a mócsai kivallatások ügyében Komárom megye alispánja ellen megindította a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot.

Ita és alapja a vizsgálatoknak más nem lehet, mint az, hogy az alispánnak tudomása volt az alantas közegei által elkövetelt vérháborító büntetésekről és még sem intézkedett az iránt, hogy azok közigazgatási uton is megtoroltassanak, sőt eltűrte, hogy a magukat olyan iszonyúan megbélyegzett emberek hónapokon keresztül közfunkeziókat teljesíthessenek.

Hát a belügyminiszternek ez az intézkedése magában véve nagyon helyes, csak-hogy módfelett hiányos.

Mit mondott a belügyminiszter ur, a mikor az ez ügyben hozzántéztett interpellációra válaszáat megadta?

Azt, hogy az ez ügyben felmerült vizsgálásokat minden fokozatban meg fogja tolni. Azzal pedig, hogy az alispán ellen a megtorló eljárást folyamatba tette, a fokozatok száma éppenséggel nincs kimerítve.

Csak nem szándékozik a belügyminiszter ur az alispánt bünbaku állítani oda arra nézve, hogy az ellenőrzésre törvény szerint első sorban hivatott közege: a főispán botrányos mulasztását elleplezze? Mindenesetre

nagyon különös az a ma reggeli lapokban megjelent ezafolat, a mely szerint az a hír, hogy Sárközy Aurél komárommegyei főispán beadtá lemondását, nem felel meg a valóságnak.

Hát miért nem felel meg a valóságnak? Hiszen ennek a hírek már régen meg kellett volna felelnie a valóságnak! Ám tartson szemlét a belügyminiszter az eddig elcsapott főispán urak fölött, van-e egy is, a ki jobban kompromittálta azt a méltóságot, a mely a magyar állami kormányzat főhatóságát képviseli?

És abban, a miben az alispán bűnösnek találatik, hogy Komárommegyében több mint egy felesztendő köztisztet viselhetett két embertelen vadállat, nem sokkal inkább bűnös-e a helyi fegyelmi hatóság elnöke, vezetője, parancsolója?

Konstatáljuk tehát, hogy az alispán elleni fegyelmi eljárással a belügyminiszternek a „minden fokozat” iránt adott szava koránt sincs beváltva. Várjuk is, még pedig hamarosan, annak egész terjedelmében való beváltását.

Dreyfus pöre.

Páris, jul. 28.

A kormánybiztos által összeállított tanulástól már némileg következtetni lehet a tárgyalás módjára és terjedelmére. Lebrun-Renaud nevét hiába keresik a tanuk jegyzékében, a Dreyfus lefokozását követő tényállásnak megállapítása céljából, ellenben Lebrun-Renaud hajdani felelőváltóját, Risburgot, a jelenlegi tábornokot beidézték. A Mercieről Gallifetig terjedő hadügyminiszterek sorából hiányzik Freycinet és Krantz. A hajdani vezérkar Boisdeffrétől és Gonssetől kezdve Gribelinig erősen van képviselve.

A borderő keletkezésének történetére vonatkozólag fontos tanuk Abboville és Fabre ezredesek, valamint Bertin alezredes, ugyanaz a Bertin, a ki később Billot hadügyminiszter megbízásából Scheuerer-Kestner szenátortól kért fölvilágosítást dossier-je tartalmát illetőleg, továbbá az értesítő iroda helyettes főnöke, Cordier alezredes, aztán Junek kapitány, Dreyfus ifjokori barátja, végül Paty de Clam és Henry özvegye.

A Dreyfus-ügygel kapcsolatos Picquart és Esterházy-ügyekben beidézték tanuk csoportja nem valami nagy. Így pl. az Esterházy ellen eljárt hadbírótság és ankét elnökeit nem idézték meg. Az 1894-iki Dreyfus-hadbírósból csak Maurel ezredes elnököt idézték meg.

A védelem a kormánybiztosra bízta Casimir-Périernek és Delaroche-nak, a Berlinben tartózkodó nagy követségi tisztviselőnek a beidézését.

Demange és Labori nem igen sok kérdést fognak intézni a tanukhoz és csak a házakat fogják kitölteni.

Hogy Esterházy megjelenik-e, igen kétséges. Esterházy barátja, a beidéztet Madame Pays, alighanem szintén valami kifogást fog keresni, hogy elmaradhasson.

Páris, jul. 27.

A kombinációk száma, a melyek Vilmos császárnak a Dreyfushoz intézett állítólagos levelét illetőleg az utóbbi hónapokban felmerültek; ma egy újjal gyarapodott. — Hogy ez esetben is alighanem valami ügyetlen hamisításról van szó, Franciaországban is valószínűnek tartják. De hogy ez a hamisítás miképp vált lehetségessé, azon még Párisban is igen sokan törik a fejüket.

Páris, jul. 26.

Dreyfus a nagy hőségtől lázas volt, de már jobban érzi magát. Most szakadatlán dolgozik védőbeszédén ügyvédekkel együtt.

A védelem még nem állította össze a bejelentendő tanuk névsorát. A védők ki akarják hallgatni Lebrun-Renault kapitányt és Quesnay de Beaurepaire-t, a kiket a haditörvénysek nem idézték meg, hogy itt bebizonyítsák előbbi vallomásaik és gyanúsításai alaptalan voltát.

A végtárgyalás alatt a katonai fogházhoz vezető utcákat elfogják zárni. A tárgyalási termet telefontal fogják összekötni a prefektúra, a csendőrkaszárnya és a rendőrség épületével.

Emléket Orbán Baláznak.

Orbán Baláznak Székely-Keresztúrra felállítandó szobra javára újjában alólírott-hoz a következő hazafias adományok folytak be:

1. Tolvaj Sándor gyűjtése Ártádon: Tolvaj Sándor, Fazekas Lajos és Márton János 40—40 fil. Henk Sándor, Fazakas Imre, Hámos Sándor, Vas Mihály, Fazakas Károli, Senyényi Sándor, Szendrei Sándor, Rácz Eszter 20—20 fil. Szendrei Lajosné 10 fil. Összesen: 2 kor 90 fil.
2. Etéden rendezett mulatság jövedelme a „Székely-Udvarhely” szerkesztőség útján 22 kor. 50 fil.
3. Nagy Tamás gyergyói járás főszolgabírójának gyűjtése: Szilveszter Albert, gyógyszerész, Ditrő közűs, Péter Lajos, Dr. Fejér 2—2 kor., Keresztes István, Lukács Zoltán, Mardirász, id. Karácsony János, N. N. ? N. N. Thorán Ilona, Strasser Krisztián, Péterfi, Men Vilma, Szentkovits Jenő, Lázár Gyula, Kippel, Tódor Antal 40—40 fil. Dr. Mezei Géza, Szathmári János, Görög, Vákár fivérek, Jakab József 1—1 kor. Dendjuk Rudolf, Nagy Samu, Kopacz Lukács, Szentpéteri E., Czifra Ferenc és Fiai 60—60 fil., N. N. ? N. N. 20—20 fil., Imre Dénes 1 kor. Összesen: 25 kor. 20 fil.
4. Szent-Erzsébetben rendezett isk. ünnepély jövedelme Gombos Gábor körjegyző útján. Összesen: 6 kor.
5. Takarékpénztári kamat 75 kor. 86 fil. Összesen 132 kor. 46 fil.

Ehhez adva adva az eddig kimutatott gyűjtés összegét. Összesen: 2880 kor. 31 fil.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. Július 28.

Tudományos apróságok.

A méhkirályné. — Az aranynál drágább fémek. — Mérés az akácfa körében. — Rendkívüli emlékező tehetség. — A nap termékenyítő hatása.

Egy tudós angol lelkész behatóan megfigyelte a méhek életét s tapasztalatai alapján a következő érdekes dolgokat írja most meg egy angol újságban:

A méhkirálynének tudvalevőleg egyetlen kötelessége az, hogy a fajt főtartsa és ennek csodálatos buzgósággal tesz eleget. A nyár folyamán a méhkirályné minden percében átlag két tojást tojik, egy nap alatt annyit, hogy ez testének súlyát másfélszer meghaladja.

A méhkirályné átlag 4—5 évig él és ez idő alatt körülbelül másfél millió tojást tojik. Szelei sokkal kisebbek, mint a többi méheké, de azokra nem is igen van szüksége, mert életét egészen a méhkas belsejében tölti. A méh fulánkjáról, a lelkész ezeket írja: A fulánk rendkívüli tökéletes instrumentum, belsejében nagyon finom csatornával, melyen a méreg kifolyik. A méhszúrás átmérője egy gombostű átmérőjének körülbelül egy ezred része.

A méh rendszerint bentfelejté fulánkját a sebben és ez halálát okozza. Ha azonban van ideje rá, fulánkját vigyázva ismét kihúzza és ez esetben megmenekül. Az angol lelkész,

a ki méhszúrásokkal szemben teljesen érzéketlen, ezt több ízben megfigyelte.

A közforgalomban az aranyat tartják a legdrágább fémnek. Egy angol szaklap összeállítása szerint azonban huszonhat olyan fém-elem van, mely értékesebb az aranyánál is. E fémnek értéke azon alapul, hogy nagyon ritkán fordulnak elő, a miért is gyakorlati hasznukat alig lehet venni.

A ritka fémek között az első helyen áll a gallium (értéke kgr.-ként 756.500 frank, 230-szor akkora mint az aranyé), a melyet igen kis mennyiségben lehet ezinkérekben találni, közel áll természetére nézve az alumíniumhoz, színe kékes fehér. Utána következik a vanadium (kgrja 123.750 frank), a rubidium (112.500 frank), a thorium (95.600) és a glucinium (66.000 frank). A lithium, lantbar és calcium egyenkint 56.250 frankra van becsülve. Csodálatosnak látszik, hogy a calcium, mely a közönséges mésznek a főalkotórésze, olyan értékes és 18-szor drágább az aranyánál. De érthető lesz, ha tudjuk, hogy a fémiszta calciumnak előállításá csak bonyolult eljárás útján, a legújabb idők technikai vívmányainak segítségével sikerült és hogy a levegőn azonnal eltávozik.

Az indium, tantalum, yterium és didymium értéke egyenkint 50.650 frk és aranynál még mindig drágábbak a strontium (48.200 frank), erbium (42.100 frank), ruthenium (30.900 frank), niobium és rodium (28.100), barium (22.200), titanium (12.650), zirkonium és osmium (11.400), uran (11.250), palladium (6.440), tellur és chrom (5.723) és ezután van

a sorban az arany 3440 frankkal kilogrammonkint.

A Természettudományi Közlönyből olvassuk, hogy az akácfaának, mely tudvalevőleg a mi Alföldünkön buján tenyész, a kérge mérgees anyagot tartalmaz. Két természetudós, Cambier-nek és Power-nek sikerült belőle egy toxalbumint előállítani, a mely kisebb állatok vérébe vagy bőre alá fecskendeztetvén, halálosan végződő mérgezésüket okozta.

A mérgezett állatok belső szerveiben, különösen belében, vérzéseket találtak. Nagyobb állatokra is veszedelmes lehet az akácfa-kérge ezen mérge, ha az állatok a kergőt rágesálják. Németországban tényleg nem rég több lö pusztult el ilyen módon; sőt az emberre is ártalmas lehet az akácfa kérge-nek rágása. Emery 1887-ben egyik amerikai gyógyszerészeti lapban közölt ilyen mérgezési esetet, a mikor az akácfa kérge-nek rágesálása következtében 22 gyermek hirtelen rosszul lett.

A mérgezés főbb jelenségei nagyon hasonlóak voltak az aranyeső (Cytisus laburnum, nálunk „sárga akác”-nak is nevezik) magvai okozta mérgezéshez (émelygés, fejfájás, szédülés, majd hányás, hasfájás, izomrángások és görcsök, erős szívdobogás, az arcz elékülése és bódultság.)

Guillon francia orvos „Les maladies de la mémoire” című művében az emlékezőtehetség kóros elfajulásairól mond el egyet-mást. Egy 58 éves vagyonos agglegényt is-

mer — ugymond a szerző — ki gyakrabban beutazta már Svájcot, Francia-, Német-, Orosz-, Svéd-, Magyar-, Olasz-, Spanyolországot, Belgiumot, Németalföldet, Angliát, Tunist, Algirt, — nem azért, mintha ezen országok szépsége, természeti és anyagi kincsei, lakóinak sajtáságai vagy másféle studiumok vonzanák, hanem csak azért, hogy az illető föld-részek vasuti menetrendjeinek hibátlanságáról személyesen meggyőződjék.

Ez az ur ugyanis abban lelte örömet, hogy Európa valamennyi vasuti állomását kiülről betanulja. Napról-napra, évről-évre több órát szentelt e studiumának. Guillon orvos Pitres tanárral együtt alapos vizsgálat alá fogta s ekkor bámulattal konstatálták, hogy akármelyik vonalról volt szó, ő hibátlanul sorra elmondta az állomások nevét, lett legyen az a legjelentéktlenebb svéd, irlandi vagy oláh vasutvonal.

A két orvos szinte hinni sem akart füleinek s eleinte azt hitte, hogy csalárdság van a dologban, de a legnehezebb keresztpróbákat kitűnően kiállta a deliquens, sőt végül azzal állt elő, hogy immár Ázsia, Afrika, Amerika és Ausztrália vasuti vonalait is föl tudja sorolni, de egyelőre az állomások nélkül. Együttal bejelentette, hogy az új testamentumot zsidó, latin és francia nyelven szóról-szóra elmondja.

A múlt évben dr. Regis egy 27 hónapos fiú-gyermekeket mutatott be az orvostani társulatban. Dr. Guillon maga is jelen volt, sőt meg is vizsgálta a gyermeket, a ki rendkívül korán fejlett emlékezőtehetségével tünt ki. A fiú még nem tudott olvasni s máris jára-

tos volt a francia történetemben és földrajzban; úgy az ország megnevezését is fölfelelt, mint a történelem nevezetesebb eseményeit hibátlanul föl-sorolta. Atja azt állítja, hogy egy képeskönyv s egy fali térkép segítségével tanította be fiát s a megejtett próbák csakugyan kitűnően sikerültek. Ez a kis csodagyermek testileg elég kifejtett volt, de nyakas és szeszélyes természetű.

Ismeretes dolog, hogy egyes növények, a melyeknek a mérsékelt égáji a hazájuk, a magas északi vidékekre áttelepítve is jól fejlődnek, míg mások a hidegebb égöv alatt csak sanyarognak és soha sem hoznak termést. Újjabb tudományos kutatások is fényt derítenek a növények ezen ellentétes viselkedésére. Hogy a gabonafélék Norvégiában megteremnek, onnan van, hogy a nyári napok hosszúsága — a midőn is a nap 20 egész órán át marad a látóhatár felett — ká-pótolja némi részben a nap alacsony állásával együttjáró kisebb hőmennyiséget. A napsugár-mennyiség (vagyis a napfény tartalma), a melyet a norvég föld a napjegy-egyenlőség körül egy napon át nyer, jóval több, mint az, a melyet ez időben a sokkal magasabban álló nap a mi szántóföldeinkre lővel. A gabonaféléknél érzékenyebb az időjárás szeszélyei iránt a szőlő és pedig azért, mert a szőlőművelésnél nehezebb a hőmérsékleti viszonyok, hanem a hőmérséklettel szoros összefüggésben álló egyéb meteorológiai tényezők, így a felhőzet nagysága, a napfénytartam, a levegő páratartalma is kivaló szerepet játszanak. Újjabb kutatásoknak

E szobor alap tesz ma 3012 koronát és 77 fil.

Fogadják a kegyes adakozók, hazafias áldozataikért, a szobor bizottság meleg köszönetét! Székely-Keresztur, 1899. júl. 26.

Barabás Lajos,
biz. pénztárnok.

Nyári illat.

— Dal a naftalínról. —

Kánikula ő nagysága parfeumja: a naftalin.

Erős, bódító illat ez, mint az asszonyok szagostószerrei általában és betölti az uri lakásokat úgy, hogy az ember moly-pillének képzelet magát és csak úgy szédül tőle.

És ez az orr csavará erős naftalin illat mégis legkedveltebb, legpoetikusabb illata a férjnek. Olyan kéjjel szívják magukba ezt a molypusztító szagot, mintha a Kárpátok vadregényes fenyvesei között barangolnának. Mert a naftalin a szabadság illata. Mikor ez a szag tölti be a lakás minden zugát, akkor gyermekek, feleség és anyós tul vannak a határon; a férj szabad.

A naftalin, ez az egyébként kiállhatatlan szag mindenkiben visszataszítást kelt, csak a férfiek tudnak ennek a gőzében — ábrándozni.

Mikor először érzik a naftalin illatát a férfiek, fölpezsdül bennük újból a legényvér. Évről-évre, nyárról nyárra fiatalabbnak érzik magukat és valami olyan különös érzés járja át őket, mintha hangyák futkosnának a hátukon. A naftalin hatása ez, a mely fiatalít, még pedig jobban, mint az élet-elixír.

A mitől tehát a moly elpusztul, attól a férfiek föllevenednek.

Virágot tűznek a gomblyukaikba és járnak mulatóhelyről-mulatóhelyre. Azt hiszik szegények, hogy a vérük kergeti őket, pedig csak a naftalin szállt nagyon orrukba és attól járnak a legénykánkánt.

Méreg a naftalin, erős méreg. Még a legjámorabb férjet is kiveszi sodrából: az is egy-két éjszakát elmulat és szórja a pénzt. Aztán meg kifogásnak is jó a naftalin. Például, milyen pompásan beleillik ez a fürdőző asszonyokhoz írott levélbe.

„Esténként kénytelen vagyok egy kis sétát tenni Muci lelkem, mert az egész napon át gondosan bezárt lakásban annyira felgyülemlik a naftalin gőz, hogy le sem fekettem addig, a míg ki nem szellőztetem egy kissé a hálószobát, a hol mindan rád emlékeztet.”

A fürdőző asszonyka pedig sajnálkozik az ő benaftalinozott uracskáján, de másrészt meg örvend, hogy olyan gondosan hemolyporozott mindent, legalább nem lesz baj a butorban meg ruhában.

A kánikula közepe táján tul azután gyöngülni kezd egyszer csak a naftalin illata. A férfiek ekkor döbbennek meg először, mert a száguldo idő a gyöngülő naftalin illattal figyelmezteti őket, hogy nemsokára vége az arany szabadságnak: jön haza az asszony. A kifürdőzött, fenyves illatot szívott asszonyok, elől pedig menekül a naftalin-illat. Mire ők haza kerülnek, mítsem éreznek a férfiek kedvencz parfeumjából. Elpusztult az a molyokkal együtt, meg azzal a sok pénzzel, a mibe a naftalinos lakások éjjeli szellőztetése került.

Most még mindenfelé orr-facsaró erős a naftalin. Ez annyit jelent, hogy most még járja az arany szabadság a férfieknek. Gyantáz is a cigány, hűtik is a pezsgőt. Mert a naftalin mérgezést csak pezsgővel mog koresztbetett vonóval lehet gyógyítani.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, július 28.

Petőőfi-ünnep.

Széll és a Petőőfi-ünnep.

— Távirat. —

Széll Kálmán miniszterelnök ma levelet intézett *Jókai* Mórhoz, melyben megköszöni a meghívást a Petőőfi ünnepre.

Személyesen akart halhatatlan költőnk ünnepén megjelenni, de nem teheti.

A kormány képviselve lesz.

Zsilinszky Mihály kultuszminiszteri államtitkár levelében tudatta *Bartók* Lajossal, a Petőőfi-társaság elnökével, hogy *Wlassics* Gyula kultuszminiszter megrongált egészsége miatt nem vehet részt a segesvári Petőőfi-ünnepen, melyen a magyar kormányt és a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumot *Zsilinszky* Mihály államtitkár, dr. *Gopcsa* László miniszteri titkár és dr. *Martos* Ferencz segédfogalmazó fogják képviselni. A küldöttség, mely koszorut is visz, az e hó 29-én induló különvonaton megy Segesvárra.

A *Kisfaludy-Társaság* küldöttjeiként *Ábrányi* Emil és *Bayer* József rendes tagok fognak az ünnepen részt venni és a Petőőfi-emlékére leteszik a társaság díszes koszoruját.

Az *Országos Magyar Képzőművészeti* Társulat küldöttségileg képviselteti magát az emlékünnepen. A küldöttség tagjai: *Vastagh* György és *Telepy* Károly festőművészek. A társulat koszoruját *Telepy* Károly fogja letenni.

A *Műemlékek Országos Bizottsága* *Faludi* Kálmánt, dr. *Czobor* Bélát és *Szendrey* Jánost küldi ki a Petőőfi-ünnepre.

A Petőőfi-ünnep úgy látszik, igazán impozáns nemzeti ünnep lesz. Még a *tőzsde* is kiveszi részét a kegyeletes ünnepből. Ma ugyanis ívet köröztek, amelyben arra kérték a tőzsdetanácsot, hogy a tőzsde hétfőn, a Petőőfi-ünnep alkalmából zárva maradjon. Nem szenved kétséget, hogy a tőzsdetanács a megindult hazafias mozgalmat tám gálni fogja.

Jókai Mór *Bartók* Lajoshoz, a Petőőfi-ünnepet rendező-bizottság elnökehez ma a következő levelet intézte, mely válaszul szolgál mindazoknak, kik hozzá az utóbbt időben a Petőőfi-ünnepre való megjelenés dolgában kérdést intéztek:

Kedves Lajosom! Kérlek, légy szíves közhírré tenni, válaszul több oldalról érkezett tudakozódásokra, hogy mi írok és művészek, a kik a Petőőfi-ünnepélyekben résztvettünk, egyszerű polgári ruhában fogunk ott megjelenni. Petőőfi egész lolkével demokrata volt, ellenkezett az ő egész szellemi irányával, ha mi most az ő emléket parádés ruhákban ünnepelnők meg. A ki honvéd, a ki katona, az felkötheti a kardot Petőőfi emlékünnepén, de mi egyszerű polgárok, hagyjuk otthon az aranyos ezüstös kardjainkat, ezeken a napokon s dícsőítsük az „egyenlőség” bajnokát abban

oszlottak. Ekkor körül járta a falut, azon órákra gondolva, melyeket a szülei ottan töltöttek. Ha Carlisle százados tudhatta volna, hogy mi fog történni, mily óvatoss lett volna! De ő csak nevetett azon gondtalanságon, a hogy az anyakönyvet tartották. Ha előre láthatta volna azt az időt, midőn a fia ide fog jönni, midőn egész élete és jövője az esketési bizonyítvány megtalálásától fog függni, aligha cselekedett volna úgy, a hogy tevő.

Oly különös érzés jött *Gábriele*re; mintha valami románczot olvasott volna és azt a helyet látogatta volna meg, hol azok az esetek történtek.

Keresztül ment a csendes kis falut. Valahányszor egy szép nagy füstöl helyet látott, azt mondta magában — „Vajjon az anyám látta e ezt.” Folytonosan csak ő reá gondolt. — Midőn a torony óra kilenczet ütött, visszamentem a vendéglobé, tudva, hogy reggel bevégződik a függőben léte. Mielőtt a következő este a hold felkél, tudni fogja, hogy elfoglalhatja-e a helyét, mint Lord Arden, vagy az marad, a mi volt — a jó Holmes Jane fia.

A következő reggel *Gábríel* korán kelt fel. Borzasztó izgatott volt és kezének a reszketését nem tudta megállítani. Egy nagy sétát tett, de a testmozgás nem használt; megpróbálta minden filozófiáját arra az ügyre összpontosítani, mely ötlet annyira elfoglalta, de a filozófiáját cserben hagyta. Nem emlékezett olyan időre, hogy ne tudott volna magán uralkodni; de úgy látszott, hogy most elvesztette azt a tehetséget. Buzgón imádkozott, mert érezte, hogy oly kevésbé tudott magára számítani és olyan segítségére volt szüksége, melyet ember nem adhatott.

Tíz órákor a lolkész lakba ment és Bourne ur tudakozódott. Egy tágas szobába vezették és a lolkész nem sokára bement, csudálkozva, hogy Norhamba mi hozott egy

a viseletben, a mit rendesen hordani szoktunk, ha díszes társaságba megyünk, abban a viseletben, a melyben az 1848—49-iki márczius 15-ikét Petőőfi vezetése alatt végig küzdöttük. Baráti üdvözzettel öreged

Jókai Mór.

Ábrányi Emil levelet intézet *E. Kovács* Gyulához, hogy mivel ő a segesvári ünnepen nem lehet jelen, olvassa fel helyette a költeményt. E. Kovács Gyula teljesíti *Ábrányi* Emil kérését és fel fogja olvasni a verset.

A fővárosi szocialista munkások is nagyban készülnek Petőőfi emlékének megünnepelésére. Az általuk tervezett s impozánsnak ígérkező felvonulást már Pekáry főkapitányhelyettes engedélyezte. A munkások vasárnap délután fél kettőkor gyülekeznek a nemzeti muzeum és lovarda közti területen, honnan szakmánként s mindan szakma saját zászlója alatt, 2 órákor kezdik meg a felvonulást Petőőfi szobrához. A szobornál a munkások egyik szónoka beszédet fog tartani. Aztán megkoszorozzák szobrát vörös szalagos babérkoszorúval.

Keeskenét város f. hó 26-iki bizottsági gyűlésen egyhangulag elhatározta, hogy a segesvári Petőőfi ünnepen három tagu küldöttséggel képviselteti magát; gyűjtést indít a Petőőfi házra és erre a célra a város is jelentékeny összeget fog megszavazni. *Mészáros* János ev. ref. lelkész indítványára elhatározta a gyűlés, hogy a volt ág. ev. iskola épületét, a hol Petőőfi 6 éves korában írni olvasni tanult, s a hova 1838—1830-ban járt, emléktáblával jelöli meg s ez alkalommal ünnepet rendez.

Az *eperjesi* Széchenyi-kör igazgató választmányja Sziluyei Merse István főispán elnöklésével tartott ülésén lelkesedéssel fogadta a Petőőfi társaság meghívóját és elhatározta, hogy a segesvári ünnepre üdvözlő iratot és díszes babérkoszorút küld és küldöttséggel képviselteti magát. Elhatározta továbbá, hogy a *költő 1845. évi út tartózkodásának emlékére, azt a házat, a melyben Petőőfi lakott*, díszes emléktáblával fogja megjelölni. Kimondották továbbá, hogy tekintettel a Széchenyi-kör működésének jelenlegi szünetére, összel nagyszabású Petőőfi-ünnepet rendez a kör és a fővárosban tervezett Petőőfi-ház céljára a gyűjtést a vármegyében szívesen elvállalja.

Szamosújvár képviselőtestében utaznak: *Tódorfi* Lukács tanácsos, *Osztian* Kristóf főjegyző, *Gopcsa* Joachim nyug. tanácsos, dr. *Gopcsa* Jakab v. orvos, *Duha* Kristóf színművész, *Lörinczy* Menyhért kir. tkvezető, *Mihelics* Károly gymn. tanár.

Deés város polgármestere *Szilágyi* Albert értesítette Deáky Albertet, az Ereklje-Muzeum elnökét, hogy Deés város képviselőtesté 7 tagból álló küldöttség fog Segesvárra menni a szombat esti vonattal.

Kedvezményes utazás és a külön vonatok.

A kik a Petőőfi-Társaság második különvonatával, a melyhez Kolozsvárt 4 másodosztályu kocsit csatolnak, akarnak utazni, azok a Petőőfi-Társaság jegyeit Deáky Albert elnöktől válthatják ki a rendes menetár 50 százalékaért. E vonat 20 percczel később indul, mint az első vonat. Vagyis vasárnap éjjel **3 óra 1 perczkor**. Ezzel a vonattal

látogatót. A *Gábríel* névjegyre nézett és aztán azt mondá —

— A potétáink soraihoz a legutolsó szaporodást van szerencsém látni? — kérdé. Csak a mult héten olvastam az Élet és szerelemről irt verseit és nem tudom elmondani, hogy mennyire élveztem azokat.

Ez sokkal több volt, mint a mit *Gábríel* Norhamba várt. Meglepetése mulattatta a lolkészt, mert sietett hozzá tenni —

— Ne gondolja, hogy a nép itten a szépirodalommal foglalkozna; azonban tény, hogy nekem sok szabad időm van, a mit olvasásra szentelhetek és kedvező tanulmányom a költészet.

E nyilatkozat után jó barátok lettek. Miután egy kevés ideig Norhamról beszéltek, *Gábríel* elmondta látogatásának a célját, elmondta a lolkésznek, hogy egy bizonyos házasság igazolására az anyakönyvből hiteles másolatot jött szerezni és a segédkezését kérte.

Bourne ur kétségesen rázta a fejét. — Melyik évben volt az a házasság megkötve? — kérdé.

— 18 — válaszolá *Gábríel*.

És a lolkész ismét kétségesen rázta a fejét.

— Uram — mondá — jobb lesz megmondanom önnek az igazságot.

Az én elődöm, Haythorne ur, egy kitűnő ember volt; de husz egész évvel hosszasan itten, mint a hogy a közügyek kívánták. Hetven éves korában le kellett volna mondani az állásáról és ő kilenczven éves koráig élt és minden rosszul ment. Sokkal öregebb volt, mint hogy kötelességeit pontosan teljesithette volna; ő hagyta, hogy minden tönkre menjen.

Midőn ide jöttem, az első dolgom az volt, hogy a templomhoz tartozó régi jegyző-

utazik Budapestről *Bartók* Lajos s a Petőőfi-Társaság többi tagja, továbbá *Szentimrey* honvédmenházi parancsnok hét honvéddel. Az országgyűlés küldöttéi s a pesti társaságok képviselői. E vonathoz Kolozsvárt csatolnak 4 kocsit. E 4 kocsin megy *Kovács* Lőrincz őrnagy Nagy-Bányáról. Az öreg ur már Kolozsvárt van. A Központi Szállodába van szállva. Ugyanezzel a vonattal megy Deáky Albert, az Ereklje-Muzeum elnöke, továbbá a muzeum képviselője, a honvédegyelet Kolozsvár város képviselője, a testületek, küldöttségek tagjai. Jegyeiket Deáky Albertől veszik át szombaton délig.

A vonatok indulása ez: A Petőőfi-Társaság I. különvonata indul Kolozsvárról éjjel 2 óra 41 perczkor; ezzel egy külön kocsin megy a Kolozsvári Dalkör. Kolozsvárról a Petőőfi-Társaság II. különvonata indul éjjel 3 óra 1 perczkor. Ehhez csatolnak Kolozsvárt 4 kocsit s megy rajta a fent említett több testület küldöttsége.

E vonatok Segesvárra érkeznek: A Petőőfi-Társaság I. különvonata 7 óra 5 perczkor, a II. különvonat 7 óra 25 p. Az államvasutak rendes vonata indul: Kolozsvárról este 10 óra 47 perczkor.

E vonattal indulhat és vissza is térhet a szamosvölgyi, marosvásárhelyi, aradi s minden fő- és mellékvonali utasa. E rendes vonatot az Ereklje-Muzeum kérésére, mint különvonatot továbbítja az államvasut Tövis-től Segesvárig. Segesvárra érkezik reggel 6 óra után.

A vonatok vissza így indulnak: A rendes vonat indul d. u. 5 ó. 53 p. A Petőőfi I. külön v. indul 7 órákor. A Petőőfi II. külön v. indul 7 ó. 20 p. A tövisi külön vonat 8 órákor.

Figyelmeztetés: A kik Tövisről a külön vonattal indulnak, ugyan ezzel térjenek vissza, mert a rendes vonat megerősítést nem nyer. A tövisi külön vonatra vonatkozólag a következő értesítést küldte a MÁV. igazgatóság:

Az „Ellenzék” tekintetes szerkesztőségének Kolozsvárt.

Van szerencsém értesíteni a tek. szerkesztőséget, hogy az országos Petőőfi ünnepély alkalomával Segesvárra utazó közönség kényelme szempontjából és azon körülménnyel fogva is, hogy a Marosvásárhely és Kocsárd irányból, valamint a Tövisen tul fekvő állomásokról az ünnepélyre kirándulni szándékozó közönség részére alkalmas vonat összeköttetést létesítsünk, akkép intézkedünk, hogy a Kolozsvárról éjjel 10 óra 47 perczkor induló 514 sz. valamint Tövisről éjjel 12 óra 41 perczkor induló 513 sz. vonathoz, a mely két vonat menetrendszerűleg csak Kolozsvár — Tövis között, illetve viszont közlekedik, Tövis állomáson egy onnan Segesvárig és viszont bevezetendő külön személyvonattal csatlakozásba hozassék.

Ezen külön vonat Tövisről éjjel 3 óra 19 perczkor fog indulni és Segesvárra reggel 6 óra 16 perczkor fog megérkezni. — Segesvárról a külön vonat este 8 órákor indul és Tövisre éjjel 11 óra 20 perczkor érkezik, csatlakozik az onnan éjjel 12 óra 41 perczkor Tövisről induló 513 sz. vonatához, megjegyezvén, hogy Tövis állomáson sem az oda utazásnál, sem pedig a visszavissza-vissza utazásnál nem szükséges. Felkérjük a tek. szerkesztőséget, miszerint ily értelemben az utazó közönségnek tájékoztatni sziveskedjék, azon figyelemzetéssel, hogy a Segesvárra utazni óhajtók, ezen vonat összeköttetést mint legalkalmasabbat vegyék igénybe, annál is inkább, mivel a Budapestről Segesvárra és vissza indítandó két

könyveket megkeressem és összedezjem és a mennyire lehetett, rendbe hozzam; de úgy találtam, hogy sok lap hiányzott és azokat nem voltam képes megtalálni. Azonban, megteszük a mit tehetünk, segítségemre számolhat.

Gábríel megköszönte a szívesességet. — A történet részleteit — mondá — még most nem közölhetem önnek, mert, ha nem találom meg az anyakönyvet, akkor ezt az ügyet soha sem hozom nyilvánosságra; minden attól függ, hogy az anyakönyvben megtalálom-e annak a házasságnak a bejegyzését.

A házasság idejét tudom, tehát a legjobbat vagy a legrosszabbat hamar megfogom tudni.

— A mi hatalmamban áll, mindent megteszek, hogy önnek segítségére legyen, — mondá Bourne ur, de az eredményre vonatkozólag kétségeim vannak. Nem kívánom önt elkedvetleníteni, de itt nem ügyelték arra — sőt azt hiszem, hogy az én öreg elődöm, még csak nem is képzelte, hogy az anyakönyveknek valaha hasznukat lehessen venni. Nem szeretném ha valami fontosabb ügy függene attól, hogy a jegyzéket megtaláljuk e itten, vagy nem.

— Ön nem sok reményt ad nekem és *Gábríel* sóhajtott.

— Mert érzem, hogy nem sok alapja van annak, válaszolá Bourne ur. Szabad egy kérdést intézni önöz? És nem fog kíváncsinak, vagy toladokónak gondolni?

— Bizonyítnyal nem. Csak örülni tudok, ha ön érdeklődik ez ügy iránt. Kérdezzen tőlem, ami önnek tetszik.

— Ez a keresés saját magát érdekli?

Gábríel hallgatott néhány pillanatig. Azt kérdezte magától, hogy ennek az udvarias lolkésznek mennyit mondhat el. És elhatá-

külön vonatához és pedig első részben (érkezik Kolozsvárra 2 óra 36 perczkor, indul 2 óra 41 perczkor éjjel) csak 1 kocsi, a második vonatához pedig (érkezik Kolozsvárra 2 óra 56 p.-kor, indul 3 óra 1 percz éjjel) az Ereklje-Muzeum tagjai részére 2, II. osztályu és egyéb egyetek részére szintén 2 összesen tehát 4 kocsi fog csatoltatni.

A külön vonatok egyébként pedig csak a Petőőfi-társaság igazgályával ellátottak csak díjmentesen, vagy a kolozsvári Ereklje Muzeum által az üztelvezetésőgnél bejelentett egyleti utasok vehetik igénybe az 50 százalékos ármérséklet élvezetével. — A rendes vonatok, valamint a Tövis-Segesvár közti közlekedő fennebb említett külön vonatoknál a kedvezményes, valamint a rendes áru menetjegyek egyaránt érvényesek.

Az üztelvezetésőgnél.

— **Távirda szolgálát a Petőőfi-ünnepen.** A kolozsvári posta-igazgatóság mai napon értesített, hogy a segesvári posta és távirda hivatal *távirda-osztályánál* a Petőőfi-ünnepély idejére *teljes éjjel-nappali szolgálát* tartását rendelte el.

— **A Petőőfi-ünnep és Debreczen polgármestere.** A „Debreczen” írja: „Mikor a kormány, törvényhozás, törvényhatóságok és testületek ugyszólván vetélkednek a legnagyobb magyar költő, a vértanu halált halt szabadságharcos ünnepelésében; Debreczenben olyan dolog történt, mely ezt a várost egész világ előtt kompromitálta s mely mindenkit a legnagyobb felháborodással tölthet el. A segesvári ünnepen Debreczent Oláh Károly és Roncsik Lajos tanácsnokok fogják képviselni, kik Debreczen város nevében koszorút akartak helyezni a segesvári emlékre. Simonffy polgármeste azonban a tanács tagjainak ellenére tiltakozott az ellen, hogy a segesvári emlékre Debreczen nevében koszorút helyezzenek s a podesztai önkényeskedésével elérte azt, hogy azon a helyen, melyet vasárnap virág-gal fog borítani az ünneplő nemzet, Debreczen város koszoruja hiányozni fog! — Nem tudunk szavakat találni a polgármesier eljárásának elítélésére. Ezt a hazafiatlan intézkedést még a hiperlojalitás betegséggével sem lehet menteni, hiszen ennek az ünnepnek nincs politikai jelentősége, egy ország ünnepe ez, faj, felekezet, rang és pártkülönbség nélkül.”

— **Időjárás.** Az orsz. meteorologiai intézet július 27-iki jelentése: A tegnapi nap folyamán az ország déli vidékein, különösen Erdélyben ziv. esők voltak. 1—5 mm. esett: Kis Tarszal, Arad, Szolnok, Nagyszében. 6—10 mm. Pancsova, Szege. 66 mm. Kolozsvárról, a hol napjában többször volt felhőszakadás zivattal. Ezenkívül Brezovárról erős zápot és Csantavérről felhőszakadást jelentenek. A hőmérséklet kissé emelkedett. A földm. miniszterhez érkezett jelentések szerint f. hó 23-án délben Marosvásárhelyen és környékén jégvihar volt. A jég a gabonában, szőlőben és gyümölcsösökben tett kárt.

— **Az idők jele.** A „Magyar Polgár” tegnapi száma megemlékezik Vészi József kolozsvári időzéséről és szász-sebesi jelölt-ségéről és a nevezett kiváló publicistát különben feltétlenül megillető elismerés hangján szól róla. Igen örvendünk a „M. P.” ez elismerő sorainak, mert azt hisszük, hogy azok igen jelentékenyen hozzá fognak járulni a kolozsvári szabadoltv párt egyes elemei részéről még mindig komolyan táplált ama felfogásuk tisztázásához, a melyek a bekövetkezett változással szemben a stricea szerepét játszva, még mindig arra a reményre baziroszák, hogy a Bánffy Dezsővel letűnt korszak visszatér. Nos, Bánffy politikai természet ki sem támadta éleében Vészinel.

rozta, hogy a neveken kívül semmit sem szükséges tőle eltitkolni.

— Öszinte leszek — mondá. Igen, ez az ügy engem érdekel, nevem, vagyonom és a legedesebb boldogság e keresés kimenetétől függ.

Ha megtalálom azt, a mit keresek, rangom, vagyonom lesz és valószínűleg az általam szeretett leány is az enyém lesz; ha nem találom meg, az maradok, a mi vagyok; névtelen, szegény és elválasztva attól, a kit szeretek; ezekből láthatja, hogy ez az ügy mily nagy fontossággal bír előttem.

— Mely érdeklődést érzek, — viszonzá Bourne ur; azt kívánom és reménylem, hogy keresését siker koronázza. Mindent, a mit segítségére tehetek, meg fogok tenni. Jó lesz legelőbb a templomba mennünk. Mióta itt vagyok, egy vasszekrényt vásároltam és az okiratokat, jegyzőkönyveket és mindent, a mi a templomhoz tartozik, abba helyeztem, de az anyakönyvek egy része meg van csonkítva, némelyiket az egér rágta meg és moly ette, vannak köztük teljesen olvashatatlanok. Az utóbbi husz év alatt rendben tartottam azokat; tényleg a törvény most sokkal szigorubb; mai napság az olyan-féle hanyagságot vagy rendtelenséget botrányosnak tartanak. És ön szerencsésnek tarthatja magát, ha megtalálja azt, a mit keres. Ön azt mondta, hogy egy házasságnak az anyakönyvbe való bejegyzését keresi?

— Igen — válaszolá az ifju komolyan.

— De, fájdalom, éppen a házassági jegyzőkönyveket találtam a legrosszabb állapotban. Engedje, hogy egy pohár sherryvel megkínáljam — tevő utánna a lolkész — és azután együtt menjünk a templomba.

(Folytatása következik.)

eredménye, hogy a czukortartalom a szőlőnél legelőbb a vesszőkben és a levelekben kezd mutatkozni és pedig 4—5 héttel előbb, mint a fűrtőkben. A czukor átvándorlása a levelekből a levél- és a fűrtökcsányokon át a fűrtbe aránylag igen lassan történik.

Ezen élettani folyamatnál a hőmérséklet és a levegő páratartalma igen nagy befolyást gyakorol. A szőlőnek czukortartalma és a borknak desztartalma a nyári hónapok melegétől és derűtségétől függ. Innen van azután, hogy kétszáz év óta (mióta a golf folyam iránya megváltozásával a ködös napok száma nagyon megszaporodott), egész Angliában élvezhető bor nem terem, jóllehet London városának és környékének évi középhőmérséklete jóval nagyobb, mint például Budapesté, Egeré, avagy Bécsé, mely utóbbi helyeken még néhány évtizeddel ezelőtt a sashegyi, az egri, illetve vöslai vörös borok vigan termettek. A mondottakból kitűnik, hogy a szőlő sikeres művelése a talaj szerkezetén kívül csakis kontinentális klímában eszközölhető, míg páratelt, ködös oceáni éghajlat alatt a szőlő meg sem érlelődik.

Hilary.

— A „Tövisek és narancsvirágok” szerzőjétől. — Angolból fordította: **AMICA.**

XXVI.

A *Gábríel történetének a folytatása.* (Folytatás.) (65)

A templomban maradt, míg az isteni szolgálat bevégeződött és a buzgó hívek el-

És ez a Vészi most mandátumot kap s a „Magyar Polgár”, a melyik pedig korábban maga is buzgó apostola volt a Bánffy-kultusznak, örvend e ténynek, a mely a Bánffy-irány teljes, mondhatni megsemmisítő deza-vuálását jelenti. — Vegyék észre ebben az idők jelét azok, akik még mindig a mult idők szellemével és hangulatával csinálják a magyar politikát és a kik meglehetősen számban találtnak a kolozsvári szabadelvű párt kebelében is.

— **Haller Lujza grófnő távirata.** Haller Lujza grófnő a következő táviratot küldte az Ereky-Muzeumhoz:

Tudomásul véve engem rendkívülien meg-tisztelő intézkedést, mindenekért határtalan köszönetemnek adok kifejezést és maradok hönleányi üdvözléssel.

Gróf Haller Louise.

— **Egy főispán balesete.** Szilágy-vármegye főispánját: Wesselényi Miklós bárót kisebb baleset érte a napokban. Egy új fe-gyvert próbálgatott, miközben a fegyver el-dördült, szétrobbant és szilánkokká törede-zett. Egy szilánk homlokán megsebesítette Wesselényi bárót. A sérülés azonban köny-nyebb természetű.

— **Magyarfaló zöldszások.** Szász-sebesről olyan vérlázító arczatlanságról ér-telítenek bennünket, a mely csak a szászok-tól telik ki. A városi tanács egyes közegés-zségügyi intézkedésekre hívta föl a közönség figyelmét, nyomtatott hirdetésekkel. Ezek a plakátok ékes oláh nyelven voltak fogal-mazva. S mindegyikre odairták: Orasul Se-besul-sásasacu (Mühlbach) in comitatul Sibiu-lui. A szászsebesi magistratul urban, a mint alá van írva, tudja, hogy a várost a szászok Mühlbachnak, az oláhok Sebesul-sásasacu-nak nevezik, csak arról nem akar tudni, hogy a város törvényes neve: Szászsebes. Ez külön-ben rá vall multikori határozatára, a mely-lyel a Szászsebes nevet nem akarja elis-merni. Az okvetetlenkedő zöldszásokat leg-főbb ideje volna már egyszer megtanítani emberségre, hogy egyszer és mindenkorra menjen el a kedvők az efféle arczatlankodásoktól.

— **Az erdélyi tudós tanulmány utja.** Tég-lás Gábor dévai főigazgató, az Akadémia tagja római kori kutatások végett ez idő szerint Nagyváradon tartózkodik. Tég-lás Gábor innen Debreczenbe utazik az ott levő őskori romok tanulmányozására, azután Cicheorius Conrad dr. lipsei egyetemi tanár társaságában a székelyföldi dák várakat fogja tanulmányozni.

Villámütés. Folyó hó 25-én 3 és 4 óra között nehéz idő vonult el Torda-Tur falu fölött, a villám egymás után cikázott, míg kétszer egymás után lecsapott a mago-san fekvő rom. kath. templomra s az utóbbit fel is gyújtotta. A toronyból a jég ellen ha-rangozást végző Kis Samuné két gyermekével csak pár perczel előbb szállott le s telepedett meg a templom ajtajában. A villám oly erős volt, hogy mind hárman arezra borultak, de az ijedtségen kívül nem lett semmi bajuk. A templom egészében is fenséges, de meg-döbbent képet nyújtott, mely tetőpontjára hágott, midőn a harangok ércnyelve lehul-lott, jelleve sorsát a harangoknak is, me-lyek lehullottak s az eddig őket tartó ge-rendák tüzeiben megolvadtak. A templom belső felszerelése és sekrestyéje maradt meg. Esti 10 órákor iszonyu robajjal szakadt le a mennyezet gerendázata, elpusztítván az alsó pádimentumot. Öltárol, vagy a tűz elfojtá-sáról szó sem lehetett, mert ily magas épü-lethez a községben semmiféle oltó eszköz nin-csen. Sőt a templom környékén a kutakban víz sem volt, a nép a mezőn, barmaik a legelőkön. Szerencse, hogy az épületektől távol, magánosan állott a templom. A nép bámulatos közönyön nézte a tüzet, pedig e községben ez előtt 10 évvel tűzoltó egye-sületet is szervezni akartak, vettek fecsen-dőt, hordokat szekérrel, horgokat, vedreket, sőt még kúrtót is, de a kieszott szerekre a községi előjáróság úgy ügyelt fel, hogy ma már ebből csak egy használhatatlan az iroda előtt heverő fecskendő van, melyért ugyan évenként a számadás rendjén a javítási költséget fizetik. Minden háznak udvarán miért nincsen víz kádakban téve, a tűzoltói szereke miért és hogyan kallódtak el: ki tudna erre felelni? S miért nem kapott T.-Túr is egy fecskendőt, mikor a többi községek kaptak. S most, ha lesz egy tűz ismét, melyet le-hetne oltani, mivel oltják el? A templom biztosítva volt, kára megterül, de a nép, ha elég koldus lesz. Komjátszeg fecskendőjével segített végig oltani, míg a szomszéd oláh falvak hazukról bámúltak.

— **Ki lesz a váci püspök?** Most már, hogy Vác nagynevű püspöke elődei közt nyugszik, meg lehet emlékezni a püspöki szék betöltéséről is. Az elhunyt püspök min-dent a legnagyobb rendben hagyott s így a szék betöltése nem késhet sokáig. Sok jelöl-tet emlegetnek, de ezek közül aligha lesz egy is püspök Vácra. A körül legkevesebbet beszélnek, *Belopotoczky Kálmán* tábori püspök fog valószínűleg Schuster örökébe lépni.

Belopotoczky — mint értesülünk — az udvar jelöltje és a király régóta óhajtja, hogy egy jól jövedelmező egyházmegyéért kapjon. Az ő jelöltsége a legtöbb alappal bír s így való-színű, hogy néhány hónap mulva Belopo-toeczky Kálmán fog ülni a váci püspöki székbén.

— **Hegedüs Sándor utóda.** A mi-dőn Ő Felsége Hegedüs Sándort kereskedel-mi miniszterré nevezte ki, az új miniszter a többi állásai között a Triesti általános biztosi-tó társaságnál 13 évig viselt igazgató taná-csosi állásról is lemondott. A társaság ez évi április 29-én tartott rendes közgyűlésén, nem töltötte be Hegedüs Sándor állását, most azonban ismét felmerült a magyaror-szági igazgatótanácsosi állás betöltése s a Bizt. és Közg. Lapok értesülése szerint ezen állásra dr. Hegedüs Lorándot, pápa város országgyűlési képviselőjét, a miniszter fát fogják felölteni.

— **Hegedüs miniszter tanulmány-utja.** Hegedüs Sándor kereskedelemügyi mi-niszter kíséretével együtt, szerdán délben Pozsonyba érkezett. A pályaváron a vá-rosi tanács, a kereskedelmi kamara elnöke-sége és az iparfelügyelőség tagjai, Taller polgármester vezetése mellett, fogadták a minisztert. Az üdvözlés után Hegedüs minisz-ter meglátogatta az Izabella főhercegnő védnöksége alatt álló háziparegyesület rak-tárát, hol a távollevő főhercegnő nevében Kotz báró főudvarmester neje üdvözölte a minisztert és nejét, azután a téli-kikötő mun-kálatakat, a kereskedelmi- és iparkamara he-lyiségeit, a ligeti díszkertet és a koronázási emlékszobrot tekintette meg. Ebéd után a következő gyárakat látogatta meg a minisz-ter: a Klinger Henrik-féle jutagyárt, a sző-vőiskolai tanműhelyt, azután Grüneberg test-vérek kefégyárt, Kühmayer és társa arany és ezüst sodrony- és paszománnyárárt kin-tette meg. Onnan a miniszter kíséretével a Nobel-féle dynamitgyára hajtatóit, utközben megtekintette a pozsonyi nagy alagut kibő-vítési munkálatait és a Stollwerk testvérek csokoládégyárát. A dynamitgyárban, a hova a társaság este 7 órákor érkezett, *Philipp* konzul vezérigazgató, *Gajári* Ödön igazgató-sági tag és *Lohr* gyárvezető üdvözölték a minisztert, ki a különböző ipartelegeken látottak fölött teljes elismerését fejezte ki és örömeinek adott kifejezést, hogy Pozsonyban az ipari fejlődés máris oly szép lendületet vett. Éjjel 1 órákor a miniszter és kísérete a rendes személyvonattal Zsolnára utazott.

— **Darányi miniszter szemleutja.** Kedden este 7 órákor Darányi Ignác dr. földmívelésügyi miniszter a Hrapiczka Jama havason hét beregi és három máramarosi község 200 tagu küldöttségét fogadta Jaczkovics bukó-czi (máramaros megyei) lelkész a rutének nevé-ben megküszönte a miniszter felségilyző akezióját. Darányi miniszter válaszában ki-jelentette, hogy itt, két megye határán, most csak nagrobv kísérletet tett akeziójával, melyről tulzás nélkül mondhatja, hogy kezdet-nél kitünően bevált. Most folytatni fogja a művet a máramarosi rutének között, a hol könnyebb munkája lesz, mert a megyében nagyszámu állami közegek vannak. Tegnap szerdán reggel szőlőváharban és ködben a a Stoj-havasra ért fel a miniszter, a kit elő-bédre társaságával együtt Schönberg Donald báró fogadott vendégül Sika vadászkastélyá-ban. Itt hat máramarosi parasztközség küldött-ségét fogadta a miniszter. Délután kocsiá bejárták a földmívelési miniszterium tartalék munkássáregre által 1898-ban és 1899-ben készített 6 kilométernyi utszakaszt, a mely lehetővé teszi a közvetlen közlekedést Már-maros és Bereg vármegyék között. Éjszaka Szolvyában halt meg a társaság.

— **A megtért martir.** *Boleas* Lucian, a nagyváradi jogakadémiaiból és a magyaror-szági egyetemekről örök időre kitűnt oláh fia érdekében a nemzetközi diákszövetség elnöke Di Gilgo Tos tudvalevőleg kegyelmi kérvénnyel fordult Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. Mint a „Kel. Ért.” jelenti, ugyan-e kéréssel fordultak a turini sző-vetség elnöke a magyar diák szövetséghez is. Az utóbbihoz intézett megkeresés kifejti, hogy *Boleas* Lucian követhetett el hibát, bínt ha-zája ellen, de ha megtér, még mindig érde-mes arra, hogy vele kegyelmet gyakoroljanak; a miért is kéri a diákszövetséget, hogy nagy-lelkűségét dokumentálja azzal, hogy érde-kében a miniszterhez intézett kérését maga részéről is támogatssa. — Hogy a turini diák-szövetség elnöke *Boleas* tudta és hozzá járú-lása nélkül folyamodott volna a magyarokhoz kegyelemért — alig bízható.

— **Nyári mulató.** A *Biasini Szállo-dában* előkelő társulat szorakoztatja naponta a közönséget. Kitiúnk közülök *Mathilde Laffont*-s és nővére, két telivér párisi sanzo-nett az igazi francia sikk képviselői. Nagy tetszést keltek a *Milton* nővérek is saját-ságos tánczokkal és énekkel. Kivülök még *Weiser* Jacques igazgató és két csodálatos ügyességi *zenebohóc* érdemel említést. A mulató műsorának még sok érdekes pontja van.

— **Kitűntött sajtótermékek.** A mióta Hegedüs Sándor a keres. miniszter, azóta a fő-ispanok is nagyobb gondnal kísérik a külföldről be-özönlő sajtó termékeket és állanellenes lapokat. A keres. miniszter csak a legutóbbi napokban 34 ily nyomdaterméket vonta meg a magyar posta szállítási jogát, közöttük Colfaxban megie-

lenő Hlasi Z. Prahy czimű időszaki laptól, a Ber-linben megjelenő Heimdall czimű laptól. Az Üdi-nában megjelenő Corriere Triulans című hirlap-tól, a Zürichben megjelent Die Revolution című Serbien der serbischen Jugend gewidmet czimű röpiratoktól, a Harper and Brothers londoni és newyorki czég kiadásában ismeretlen szerzőtől megjelent The Martindom of an Empress czimű könyvtől s végül Gerloff nevű egyéntől Nizzában La question d' Orient au vingtième Siécle címen francia nyelven és Szt.-Pétervárott orosz nyelven megjelent röpirattól a postán való szállítás ked-vezménye a magyar korona országainak területére nézve megvonatott.

— **Wichinskaja** kisasszony, a híres orosz átváltozó művésznő nagy tetszés mel-lett játszik naponta az *Ujvilágban*, a hol hat nemzet tánczát mutatja be gyönyörű kosztümökben, sok ügyességgel.

— **Meggyilkolt köztársasági el-nök.** Cap Haitienből táviratilag érkezett hír szerint Heuraux, San Domingó köztár-saság elnökét ma este meggyilkolta egy Ramon Aeres nevű ember. A gyilkos ellen megindították az eljárást. Az állami ügyek vezetését egyelőre Figueroa alelnök vette át. A köztársaságban különben teljes nyuga-lom van.

— **Halálos szerencsétlenség.** Ha-lálos végű szerencsétlenség történt ma delu-tán a király söröződében. Egy munkás lezu-hant mintegy öt emeletnyi magasságból és rögtön meghalt. Pechán József pallér veze-tésével ugyanis Mares József és Zerubis Jó-zsef kömvészek a malátá-aszáló új helyiségé-nek szelelő kéményét építették öt emeletnyi magasságban. A negyedik emeletig állványok voltak felállítva, de miután még egy emeletnyi magasságban kellett volna dolgozniuk és a ház tetejéről nem juthattak oda, az épület belse-jében eszával akarták magukat felhúzni, hogy tovább dolgoztassanak. Beültek egy gödör-be és három munkás huzta őket felfelé. E köz-ben a kötél elszakadt és a vödör Maressel együtt a mélységbe zuhant, a hol a szeren-csétlen ember szörnyet halt. Zerubis nem vesztette el lélekjelentését és csodálatos mó-don megmenekült a biztos haláltól. Megka-paszkodott a kötélbe és csak könnyű zuzó-dásokat szenvedett. A rendőrség Járít Rezső építőmester és Pechán József pallér ellen megindított a vizsgálatot, mert a szerencsét-lenségért őket terheli a felelősség. Mares holttestét bevitték a bonctani szűzbe.

— **A rennesi újságírók sürgőnyei.**

Harmincz telegráf-répet és harmincz új hiva-talnokot küldenek Rennesbe a Dreyfus-pór tárgyalására, hogy az újságírók tudósítá-sait továbbbírassák a világ minden részébe. Egy gyakorlati táviratozó óráknál 1500 szót képes leadni, tehát a harmincz táviratozó összesen 45000 szót kopog ki a gépen egy óra alatt. Ha naponként mindegyik 12 óráig dolgozik, akkor 540000 szót küldhetnek el Rennesből minden nap. Ez az 540000 szó körülbelül 200 újságíró között oszlik meg, a a kik a tárgyalás alatt Rennesben fognak tar-tózkodni. Mindegyik újságíró tehát 2700 szót sürgőnyözhet naponként.

— **Széchenyi István órája.** Amikor a Lánchidat építették, Széchenyi István minden nap kiment megnézni a munkálatokat. Az akkori szo-kás szerint minden nap, poniban déli tezenkét órákor eldördült egy ágyú Budáról, a delet jelen-tve. Mint az ilyenkor szokás, az ágyűlőésre min-den mérmök, felügyelő kivette az óráját, és délre igazította a mutatót.

Széchenyi is kihuzta zsebéből egyszerű ezüst óráját, de mindig igazítás nélkül tette visz-sza, mert a lehető legpontosabban tízenkettőt mutatott.

Clark mérnök, a Lánchid építője mindig sopánkodott:

— Lásza, gróf ur, én irigyen önt az órájá-ért! Egyszerű ezüst óra, és soha egy perccel se kell igazítani... Én horribilis összeget adtam az enyémért és mindig késik vagy siet...

Másnap délután aztán már nagyon meghara-gudott Clark a saját órájára. Megszólította Szé-chenyit:

— Gróf ur, nagy szívessegre kérem!
— Nos!
— Adja el nekem az óráját.
— Mennyit ad érte?
— Ötven forintot.
— Ezért az egyszerű ezüst óráért?
— Igen, azért.
— Helyes.
— Áll az alku?
— Áll. Fogja.

És azzal átadta neki az ezűztórát. Clark pedig nyomban kifizette az ötven forintot.

Aznap délután öt órákor Clark egy barátá-nál volt.

— Hja, sietnem kell! — mondta — hány óra is van?

És kivette zsebéből a Széchenyitől vásárolt órát.

Elképedt. Az óra tízenkettőt mutatott. Ráz-a, piszkálta, nem mozdult a kereke.

Másnap megfogta Széchenyit.

— Gróf ur, hisz az ön órája áll:
Széchenyi felelt:
— Éppen azért nem kellett igazítani so-ha...

— **Alapítási mozgalmak a bizto-sítás terén.** A legutolsó hónapok sikerte-lenségei, úgy látszik nem csüggesztették el a biztosítási fezőőröket, mert hol itt, hol ott ülteti fel magát egy-egy alapítás. Legutóbb Vasvármegyében dr. Károlyi Antal alispán elnöklésével indítottak ez ügyben mozgalmat, egy megyei tűzbiztosító szövetségnek a létesítése ügyében s az érdekes terv szerint az alispán, a főszolgabírák és megyei tisztvi-selők vinnek az intézet ügyeit. (?) A sza-badkai jégbiztosító szövetség jövőre már

nem alakul meg. — Gróf Széchenyi Imre és érdektársai egy tűz- és jég-biztosító intézet ügyében áldozták fel a nyári hónapokat. — Gróf Károlyi Sándor egy szövetségi rendszerre alapított életbiz-tosító intézetet szeretne s ez ügyben szept. 2-ére a földbírtokosok és mezőgazdákak ismer-tető előadást is tart. Soltész Vilmos, dr. Kis-teleky Léva Lajos mér egyszer megkísérik egy nagyobb általános biztosító társaság ala-pítását a fővárosi körben pedig egy új mód-szerű, u. n. házbereszteség ellen biztosító betéti társaságot akarnak összehozni. Kedv-ben és eszmében nincsen hát hiány.

Fürdői élet.

Maros-Ujvárt július 26-ig az állandó fürdővendégek száma 324, az ideiglenes ven-dégeké 780 volt.

Gyászrovat.

— **Elhunyt képviselő.** Budaestről vesszük az értesítést, hogy Fejérvári Károly, a bethleni kerületnek a kolozsvári körökben is jól ismert és becsült orsz. képviselője Kérés községben lévő lakásán meghalt. E halálhír egész váratlanul jön, mert a képví-selő betegségéről egyáltalán nem jött hír. A szomszéd vármegye egyik tekintélyes alak-ját vesztette el benne.

Fejérvári Károly 1832-ben született a régi Dobokamegye Sajó-Szent-András község-ben. Tanulmányait Pesten és Kolozsvárt végezte. A saji ev. ref. egyház főgondnoka, a szamosvölgyi vasut igazgató-tanácsának, Szolnok-Doboka megye közigazgatási és több bizottságának tagja volt. 1861-ben és 1867 — 1877-ig a régi Dobokamegye kerlési járásá-nak főszolgabírája volt. Az 1848—49 sza-badságharcot, mint 17 éves fiatal ember küzdötte végig.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és söröző levelei.)

Kivitelünk Romániába.

Budapest, július 28.

Összes kiviteli, illetőleg átmeneti forgalmunk Romániával a I. év első felében 100380 tonnát tett ki, 3 szá-zalékkal többet, mint a mult évben. A legfontosabb kiviteli mennyiségek: fa 40,000 tonnával (+ 11.000), szén 15.855 tonna (— 14.981), vas 15,049 tonna (+ 2958), czukor 3270 tonna (— 25 százalék). A felévi kivitel ellenben 41.100 tonnára rugott a tavalyi 123.940 ton-nával szemben; ezen visszaesés ma-gyarázata abban keresendő, hogy ez idén csak 20.858 tonna gabona hozza-tott be, tavaly pedig ennek ötszöröse. A bevitteli cikkek körül kiemelendő a nyerskőolaj 8.459 tonnával, tojás 3075 tonnával. Megemlítendő, hogy az új esik-gyimes-palánkai összeköttetés for-galma még nagyon gyenge; a fenti összemennyiségekből a kiviteli irányban csak 2148 tonna (tulnyomó részben fa) és a behozatalnál 1000 tonna (csak-nem kizárólag tengeri) esik ezen vo-natra.

A román király állapota.

Budapest, július 28.

Károly román király, ki legutóbb Sinaiában megbetegedett, ma már annyira helyre állott, hogy holnap már a szobát elhagyhatja.

Kamatláb emelés.

Bukarest, jul. 28.

Hir szerint a román nemzeti bank a bank kamatlábát 8 százalékra szándékozik felemelni.

Benzinrobbanás.

Bécs, jul. 27.

A „Neuer Wiener Abendblatt” jelenti Ischiből: Ma délelőtt a Wild-féle gőzmosó-intézetben benzinrobbanás történt. Öt ember, köztük a tulajdonos, súlyos, részben halálos sérülést szenvedett.

Az asztalos segédek sztrájkja.

Budapest, jul. 28.

Az asztalos segédek sztrájkja még min-dég folyik. A mult héten 356 asztalos segéd lépett ki a munkából. Az eddigi egy heti sztrájk a munkások győzelmével ért véget. — A bérharcz folytán eddig 662 munkás kapta meg követelését; 672 munkás pedig már a bérharcz előtt kilencz és fél órát dolgozott; így tehát ma összesen 1334 asztalos munkás dolgozik 9 és fél órai napi munka idő mellett. — Hétfőn Dvorzsák Ká-roly 22 munkása lépett sztrájkba, de tegnap már megadta követelését s így ma nála is

megkezdtek a munkát. — A jövő héten két nagy műhelyben 300-an kezdik meg a mun-kákat a sztrájkot.

Milán hadsegédének állapota.

Belgrád, jul. 27.

Lukács alezredes, Milán király had-segége, a ki a Milán király ellen elkö-vetett merénylet alkalmával megsebesült, még mindig nem gyógyult fel teljesen, bár a golyók az X-sugarak alkalmazá-sával megtalálták és jobbkarjából ki-vették.

A belgrádi merénylet.

Belgrád, jul. 28.

Lukics adjutáns, kiből a golyót ki-vették, de még fekszik, érdekesen mon-dta el a merényletet egy tudósító előtt.

Mikor Knezevics a trappoló kocsi felé futott, kezében kérvényt lobogtat-tatva, Milán észrevette, hogy a másik kezét hátradugva tartja.

— **Revolver van nála!** kiál-tott fel Milán.

Ugyanekkor el is dördült az első lövés, mely mindkettőt találta.

Milá jobbra, Lukics balra akartak leugrani, miközben Lukics teste elta-karta Milánt s így a második lövés Lukicsot érte.

Erre leugrottak a kocsiból. Lukics kardot rántva a merénylőre akart ro-hanni, de **elbukott.**

A merénylő leterdelt és **egész nyugodtan cézelt Milánra, de nem talált.**

Ekkor aztán menekült, Lukics utánna, míg csak nem látta, hogy a csendőrök elfogták.

Mikor visszatért a kocsihoz, Milán így szólt:

— Ugy látszik, én megmenekül-tem, **de ön vérzik.**

Lukics csak most vette észre, ő csak úgy érezte, mintha kövel meg-dobták volna.

Belgrád, jul. 28.

A merénylők felett szigoruan fog-nak itélni: **Pasics és Tausanovics halált fognak kapni.**

Tüntetések Bécsben.

Bécs, jul. 28.

Bécsben nagy tüntetés volt a **14. paragrafus és a czukoradó ellen.**

Nagy verekedés támadt az utcán, a rendőrség a tömeget szétverte.

A szociálisták a parlament elé vonultak és ott küzdöttek.

A tábornokok leköszönése.

Páris, jul. 28.

Az a hír van elterjedve, hogy a **tábornokok leköszönnek** Börze-manőver.

Hajóösszeütközés a Volgán.

Nisni-Noogorod, jul. 18.

A Volgán két hajó összeütközött. **150 ember fult a vízbe.**

Hittérítő világkongresszus.

New-York, jul. 28.

Nagy hittérítői világkongresszus lesz 1900 ban New-Yorkban, melyre a világ ösz-szes keresztényen felekezeti hittérítői küldé-nek delegáltakat. Érdekes, hogy a mormon-nokat, kiknek ma már az egész világon mű-ködnek a térítőik s a kik magukat szintén keresztényeknek vallják, — kirekesztették a kongresszuson való részvételtől. A norman-nok megfélebbeték a kongresszus főbizott-ságához, mindazáltal valószínűtlen, hogy a határozatot módosítani fogják, mivel azon határozatot egyenesen a vatikan utasítására hozták.

Uj vasut Görögországban.

Athén, jul. 28.

Görög országra nézve rendkívül fontos vasut építését kezdik meg már legközelebb. A vasut kiinduló pontja Larissa, végállomása pedig a görög főváros kikötője: Piraeus lesz. A vasutnak a török határig való kiépítésére és üzembe helyezésére a görög kormány 50 millió frankot irányzott elő; az erre vonat-kozó törvényjavaslat a kamara elé fog kerülni.

Főszerkesztő;

BARTHA MIKLÓS.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos;

MAGYARY MIHÁLY.

Hirdetések.

Sz. 3868—899.

686. 1—1

Hirdetmény.

A tordai faraktári fűrészfűrész megsejtesével megüresedett üzleti irodahelyiség és egy szoba, konyha, kamra folyó év szeptember hó 1-től kezdve az 1905 év október végéig újból kiadandó lévén, annak bérbeadása iránt Kolozsvárt a m. kir. erdőigazgató ság hivatali helyiségében **folyó évi augusztus hó 7-én d. e. 11 órakor nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.**

Az ajánlat leh. írásbeli vagy szóbeli.

Az évi hasznosbér kiküldetési ára 120 korona.

Bánatpénz 60 korona.

Az árverésre valamint a bérszerződési feltételek a kolozsvári erdőigazgatóság és a tordai m. kir. faraktár gondoskása hivatali helyiségében megtekinthetők, a hol egyúttal a feltételekre nézve felvilágosítás adatik.

Kolozsvárt, 1899 évi július hó 27-én.

M. kir. erdőigazgatóság.

S. 2702—1899

683. 1—1

Hirdetmény.

Az alulírott városi tanács részéről hivatkozással a Maros-Tordamegye tevékenes alispánjának 16247—99 számú rendeletére, ezennel közhírré tétetik, hogy a

S z á s z-R é g e n

város környékében uralgó ragados száj- és körömfájás miatt a folyó évi július hó 30. és 31-ére és augusztus hó 1-ére eső juhvásár, valamint a folyó évi augusztus hó 5. 6. 7. 8. és 9-ére eső marhavásár **nem fog megtartatni.**

A folyó évi augusztus hó 2. 3. és 4-ére eső lóvásár, valamint az ugyanezen hónap 10-ére eső kirakó vásár azonban **meg fog tartatni.**

Szász-Régen városára a hasított körű állatokra vonatkozólag elrendelt zárlat továbbá is fennáll és ennél fogva a fuvarozás is idegen községekből származó hasított körű állatokkal tiltva van.

Szász-Régen város tanácsának 1899. évi július hó 25-én tartott üléséből.

1215 - 1899

682. 2—2.

Árverési hirdetmény.

Alulírott községi előjáróság ezennel közhírré teszi, miként a községi tulajdonát képező, a községtől és vasuti állomástól 3 kilométernyi távolságban fekvő homokkőbánya, melynek terméke elismert, valamint a vidék lakói által is kedvelt kitűnő építőanyag s melyből a magyar államvasutak egy hosszú vonalán idáig csakis ezen bányából származó kő használtatott építkezési célokra, folyó évi szeptember hó 15-étől fogva hat évre újlag hasznosbérbe adatik. A hasznosbérbeadás **folyó évi augusztus hó 15-én délelőtt nyilvános szóbeli árverés** útján Apáca községi irodájában fog megtörténni. Zárt, 10 százalékos bánatpénzzel ellátott és Brassóvármegye Apáca községi előjáróságához címzett írásbeli ajánlatot is elfogadhatnak, csak hogy az ajánlatban világosan kitüntetendő, hogy a részletes feltételek ismeretesei — s azoknak ajánlattevő magát aláve. Az árverezési feltételek a községi irodában a hivatalos órák alatt betekintethetők.

Apáca 1899 évi július hó 26-án.

A községi előjáróság.

660 - 1899.

684. 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-sa értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári városi k. r. járásbíróság 1899. évi VII. 452. 1 számú végzése következtében Dobál Antal kolozsvári ügyvéd által képviselt Duchony J. M. cég javára Szabó Gábor és neje kolozsvári lakosok ellen 2 5 forint és jár. erejéig 1898. évi március hó 27-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 840 frtra becsült szobabeli butorok és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladhatnak.

Mely árverésnek a kolozsvári városi k. r. járásbíróság 1898. évi VII. 452. sz. végzése folytán 215 frt tőke-követelés ennek 1899. évi január hó 1. napjától járó 5 százalékos kamatai és eddig összesen 42 frt 58krban bíróság már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt, alsószén-utca 10c sz. végreh. szent. lakosán leendő eszközölésére 1899. évi augusztus hó 5-ik napjának délután 1/4 órája határidővel kitűztetik, ahhoz a venni szándékozó oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. trv. cz. 107. és 108. §-sa értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. trv. cz. 102. §-sa értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 július hó 27. napján

Dupschek Ignác,
kir. bír. végrehajtó.

318 - 1899.

685. 1 - 1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári k. r. törvényszék, 1899. évi 2655 sz. végzése következtében Somodi István ügyvéd által képviselt Berkovits Sámuel javára Zudor Dienes ellen 175 forint s járuléai erejéig 1899. évi március hó 30-ikán foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 216 frtra becsült szobabeli butorok, melyek a maros-ludai takaréki javára lefoglalva vannak, valamint Ehrenfeld Mór és Keresztes Lajos javára lefoglalt s Berkovits Sámuel javára felülfoglalt 290 frt értékű lovak és kocsiból álló ingóságok nyilvános árverésen eladhatnak.

Mely árverésnek a maros-ludai k. r. bíróság V. 1632—1899. sz. u. végzése folytán 175 frt tőke-követelés, ennek 1899. évi jan. hó 30. napjától 6 százalékos kamatai és eddig összesen 66 frt 15 krban bíróság már megállapított költségek erejéig M. Sályiban adós lakosán leendő eszközölésére 1899. évi augusztus hó 1. napjának délelőtti 11 órája határidővel kitűztetik, ahhoz a venni szándékozó oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-sa értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Maros-Luda, 1899 július hó 15. napján.

Szentpáli János,
kir. bír. végrehajtó.

É r t e s í t é s !

Arról értesültem, hogy három évtizeden át a legnagyobb közmegegyezésre működő és a legdisztingáltabb izlést is kielégítő butoraktárban és m. helyemben úgy is rendezéséhez szükségem rövid szünetet többen, kenyérszerzésre irányuló roszindulatú koholmányokkal ama hírességre használták fel, hogy a régi 30 éves működésem teréről végleg visszaléptem, nyugalmamba vonultam, dolgozni már teljesen képtelen vagyok, munkát többé fel sem vállalom. Minthogy kiváló izlésemről és pedáns munkámról külföldön elismert nevémet megmontani másképpen — pl. versenymunkával — nem voltak képesek, mindezt csak azért híressélték és híressélték ma is, hogy helybeli és vidéki régi vendém, a kik mindenkör kizárólag engemet voltak kegyesek becses megrendelésekkel kitüntetni, szünetből e szünet alatt elszokjanak.

Éppen ezért az igazságnak, előkelő vendémnek és a magam önértetének tartozom a tendenciáms rágalmak demontálásával. A mit írtok is tenni ama iasletteljes kérés által, — hogy szíveskedjenek személyesen meggyőződni egy próbarendelés által az összes állítások ellenkezőjéről — mely alkalommal befog bizonyosodni, hogy képes vagyok pedanteria, pontosság, tisztaság, tartósság, izlés jutányosság tekintetében versenyezni a hazai és külföldi legelőkelőbb cégekkel éppen úgy, mint eddig, sőt nyugodt lelkiismerettel állíthatom, hogy ezuntul még sokkal inkább.

Azonban nehogy félreértessenem. Nem dicsekvésként teszem ezt az ajánlatot, hanem a f. revezetett nyilvánosság felvilágosításul.

Ezek után van szerencsém jól ismert cégemet ismét nagyrabecsült jóindulatukba ajánlani, különösen új berendezések, garnitúrák kibővítése, bevonása, mindennemű javítása, átalakítása, vagy becserélése tekintetéből. Ugyiszintén bátorodom felhívni becses figyelmüket új, vagy régi butorokat „moly mentesítő“ preparatumomra, melyvel több évi módosítás után a legbiztosabb eredményt értem el.

Beccs megrendeléseket kérem waradok kiváló tisztelettel

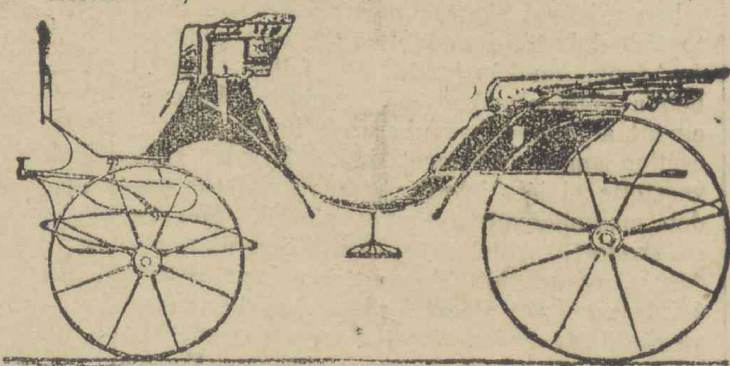
415.21—*

Duchony János és fia.

Törvényszékiileg bejegyzett cég

UDVARI és TARSA kocsi gyártók

Kolozsvárt, Hidfő-utca (Zoldfa-vendéglő mellett.)

Ajánljuk a nagyérdemű közönség figyelmébe kocsigyártó üzletünket, a mi a mai kor igényeinek teljesen megfelel s a hol kovács, kerekész, szatler és fényező műhelyek vannak berendezve.

Ugyiszintén ajánljuk a n. é. közönség figyelmébe Szabó Lajos urat, a ki 15 éven át a cs. és kir. Köbör kocsigyárban mint első kocsikészítő sz rept, most mint önálló kerekgyártó master nálunk működik. Valamint Kovács János urat, ki szintén megfelelő szakképzettséggel bír, nálunk mint önálló kovácsmester működik.

Elvállalunk minden kocsi javítást, a mi e szakmába vág.

Raktáron nagy készletet tartunk többféle választékban.

Kocsi lakkozás a legjobb mód szerint.

Rendeléseket pontosan és jutányosan eszközlünk.

Tisztelettel

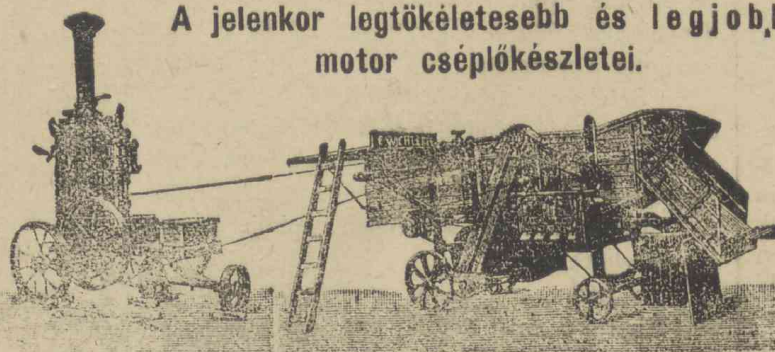
Udvari és Tarsa

580. 12 15

kocsi gyártók.

1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1898 évben 32 első díjjal kitüntetve!

A jelenkor legtükéletesebb és legjobb motor cséplőkészletei.

megtekinthetők nagyszabású telephelyünkön Budapest, VI. Gyár-utca 50., hol szakszerűleg bemutattnak.

Első proszniczi Gazdasági Gép- és Gőzmotor-Gyár, Wichterle F.

BUDAPEST, VI. ker. Gyár-u'ca 50.

ajánlja legújabb szerkezetű szabadalmazott, teljesen szikramentes

motor-cséplő-készleteit

kettős tisztítóval, árpatorlaszoló és legézészerűbb löhere hüvelyezővel, olcsó árak és teljes jótállás mellett. Már több 100 készlet kitűnő sikerrel működésben. Motor és nagyobb gőzcséplőkészleteink valamint egyéb gazdasági gépeink 507. 8—10.

ELŐPATAK

gyógyfürdőn,

melynek több kiállításán kitüntetett gyógyvize Európa legjelesebb bálneologusai által a világ legelső égvényes, vasas savanyuvízének jelentetett ki:

az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Ez ásványvizek különösen a kö etkező betegségekben bizonyultak be biztos hatásuknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorfégés s a túlságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és bélzabában, altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben, rásztör és kedélykorban, idegbajokban, máj és lépdagadatokban, az epe kivezető csőveinek hurutos bántalmaiban, sárgaságban, epekövekben, f. j. lódesi sápkorban s az ezen alapuló hószám zavarokban és különösen vérszegénységi állapotokban, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmaiban kezdődő húgy- és fővénykő lerakódás a húgykőképződés eknél, a méh idült tömődésénél, dagainál, fehérhólyás, a nemi részek gyengeségeiben, angol korban. köszvény és csuszajók.

Az ásványviz használatával kapcsolatosan újonnan berevezett meleg- és hideg ásványvíz fürdők, hidegvízgyógymód, massage áll az ezt igénylők rendelkezésére.

Van orvos, gyógytár. távirat posta 600 szoba áll a közönség rendelkezésére napi ár 80 krtól fennebb, szobák árai május 15-étől július 1-ig és augusztus 15-től szeptember 15-ig 30 % al olcsóbbak. Van 5 vendéglő, melyekben nagyon jutányosan étkezhetni.

Szerkezésszerűen vannak parkok, erdei sétányok olvasó, zongora- és társalgó termek, tornaszat, csolnakázó tó, színház, hangversenyek, bálók s kirándulások; ugyiszintén egy elsőrangú cigány zenekar.

Vagyontalan betegek hatóságai ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógydíjmentességgel en részesülnek.

A bármily irányból jövő gyógyvendégek a földvári vasut állomáson szállanak ki, honnan 1 óra távolságra eső Előpatak magán- és társas kocsik szállítják a gyógyvendégeket, társas kocsin, ha csak egy személy jelentkezik 2 frt, több személynek 1 frt 30 kr. fizetendő. Egy magánkocsi díja 3 frt — Ezen kocsikra jegyek a földvári állomáshelyekre válthatók.

Minden megkeresésre utasítást és felvilágosítást készséggel ad

Előpatak 1899 május hó.

470. 11—20.

A fürdőigazgatóság.

Ny. Magyar Mihály nyomdájában Kolozsvárt.